

*Grace Butter door Jacques van Mourik.
Collectie St. Jacques van Mourik.
Foto Ine Janssen*

Tekst: Masja Nannings

Onze openingsexpositie, wanneer die dan ook te bekijken zal zijn, heet 'Wat een portret'. Er zullen werken uit de collectie van de stichting te zien zijn, gecombineerd met werken van de hedendaagse kunstenaars Ger Driessen (grafiek) en Hans Janssen (glaskunst). Via onze website www.stichtingjacquesvanmourik.nl zullen wij u op de hoogte houden wanneer de deuren van KunstLokaalMook opengaan.

***Een goede reden om eens
wat dieper in te gaan op het
verschijnsel 'Portret'.***

Een portret

Een portret is een afbeelding op een plat vlak, zoals een schilderij of een ets. De meeste portretten laten een persoon zien, maar er zijn ook dierenportretten. Bijvoorbeeld de kop van een hond. Het gezicht van een mens wordt afgebeeld soms heel levensecht. Soms wordt er een impressie gegeven maar ook werd het gezicht vaker juist 'mooier' gemaakt, omdat niet iedereen een schoonheid is. De te lange neus werd ingekort, de flaporen kwamen wat vlakker langs het hoofd te liggen en de geknepen mond werd voller gemaakt. De kunstenaar flatteerde de werkelijkheid.

Logisch is het dat in bepaalde perioden het vooral de welgestelden waren die het zich konden veroorloven zich te laten portretteren. Wordt de persoon recht van voren afgebeeld dan heet dat 'en face'. Wordt de persoon van de zijkant afgebeeld dan noemt men dat 'en profil'.

KunstLokaalMook

'Wat een portret'

Vrijwilligers van Stichting Jacques van Mourik waren enthousiast bezig ons KunstLokaalMook gebruiksklaar te maken voor onze doelstellingen; het houden van exposities, lezingen en workshops. Maar toen kwam het coronavirus met een grote impact op ons dagelijks leven. Het bestuur van de stichting vond het niet verantwoord door te gaan op de wijze die we gewend waren omdat veel vrijwilligers op leeftijd zijn. We hadden gepland eind april te starten en vanaf dan elke zondag open te zijn. Nu ik dit schrijf is het onduidelijk wanneer we kunnen openen, dit zal afhankelijk zijn van de landelijke richtlijnen.

Waren er eerst regels waaraan een portret moest voldoen, richting onze tijd werden die regels steeds losser. Wie kent niet de portretten van Picasso waar de neus op de plek van een oor staat afgebeeld. Ook het kleurgebruik werd anders; een portret in rood en paars was vroeger ondenkbaar.

Een buste

Een buste is een andere vorm van portretkunst. Het is een beeldhouwwerk bijvoorbeeld in brons, marmer of een ander steensoort waar het gezicht en een deel van het bovenlichaam te zien zijn. Vaak waren het 'afbeeldingen' van beroemde mensen zoals Julius Caesar, Nefretite of bijvoorbeeld Mozart. In vroegere tijden werden de beelden beschilderd. Dit heet polychro-

meren (afkomstig uit het Grieks: poli = veel, chroom = kleur).

Omdat de fotografie nog niet bestond mogen we de beeldend kunstenaars dankbaar zijn dat zij hebben vastgelegd hoe de mens er door de eeuwen heen uitzag. Op portretten kunnen we hoofdbedekking zien in de vorm van hoeden, sluiers en pruiken. Kragen, sieraden en de stoffen die men droeg. Ook de haardracht werd zo voor ons inzichtelijk.

De Plasmolense kunstenaars

Toen Jacques van Mourik Amsterdam verliet en zich begin vorige eeuw in Plasmolen vestigde, deed hij dat omdat hij hield van het natuurschoon en de mensen in onze omgeving. Plasmolen kende hij van vroegere vakanties

Burgemeester Sengers door Jacques van Mourik. Collectie St. Jacques van Mourik

met zijn ouders aldaar. Hij heeft vaak het landschap maar ook de mensen om hem heen vastgelegd. De boeren werkend op het land, stroppers, kaartspelers in het café, vrouwen in hun moestuin.

Jacques van Mourik was goed in portretten. Opgeleid aan de Academie van Düsseldorf en Amsterdam kon hij prima 'klassiek' schilderen. Gaande zijn leven zie je ook bij hem dat zijn manier van werken 'losser' wordt. Hij ging steeds expressionistischer schilderen. Vooral na de oorlog kreeg hij veel portretopdrachten. De kunstenaars die zich bij Van Mourik aansloten en zich hier vestigden, waren net als hij onder de indruk van het landschap. Een aantal van hen schilderde of tekende naast landschappen o.a. ook portretten.

Op de expositie 'Wat een portret' laten we u kennismaken met de Plasmolense kunstenaars door middel van zelfportretten, portretten die ze van elkaar maakten en portretten van derden die ze vastgelegd hebben.

Wij hopen u te zijner tijd in KunstLokaalMook te mogen begroeten!

*Zelfportret Theo Deckers.
Collectie St. Jacques van Mourik.
Foto Ine Janssen*

